

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
науково – педагогічної роботи

А. В. Пантелеймонов

» січня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 15 – автоматизація та приладобудування

спеціальність: 105 – прикладна фізика та наноматеріали

153 – мікро та наносистемна техніка

освітня програма: біофізика, фізична та біомедична електроніка

вид дисципліни: обов'язкова

факультет: радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем

2020/2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету психології

« 14 » січня 2021 року, протокол № 1

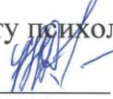
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Комишан Анатолій Іванович, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки
Протокол від « 18 » грудня 2020 року № 26

В. о. завідувача кафедри педагогіки
 Оксана ЖУКОВА

Програму погоджено методичною комісією факультету психології

Протокол від « 24 » грудня 2020 року № 7

Голова методичної комісії факультету психології

(підпис) Юлія ГИМАЄВА

Факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем

Протокол від « 20 » січня 2021 року № 1

Голова методичної комісії факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем

(підпис)

Леонід Зерков

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей підготовки: 105 – прикладна фізика та нано матеріали, 153 – мікро та нано системна техніка.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у: формуванні уяви про сутність, зміст і структуру процесів навчання та виховання у вищій школі; висвітленні особливостей педагогічного процесу у закладі вищої освіти (ЗВО); збагаченні студентів знаннями про особистість та її розвиток в процесі різнобічної діяльності; з'ясуванні сутності сучасних технологій вузівського навчання; розкритті специфіки педагогічної діяльності викладача та її гуманістичної спрямованості; формуванні готовності студентства до майбутньої викладацької діяльності; підвищенні професійно-педагогічної культури студентів як умови їхнього творчого гармонійного розвитку.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення студентів із методологічними аспектами педагогіки та психології вищої школи; висвітлення мети, завдань, основних принципів та змісту вищої освіти в Україні; формування уявлень про: актуальні проблеми дидактики та психології вищої школи на сучасному етапі; закономірності та принципи навчання у вищій школі; методики організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; перспективи розвитку змісту освіти у закладах вищої освіти; розкриття змісту нових технологій навчання у вищій школі; надання уявлень про основні форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; висвітлення основ педагогічного контролю у вищій школі, основних форм його здійснення, значення, функцій, видів, методів; з'ясування соціальних, професійних та культурних вимог до сучасного фахівця з вищою освітою; критеріїв та складових педагогічної майстерності викладача; педагогічних умов продуктивної комунікації викладача із студентами; розвиток інтересів і здібностей студентів у напрямку підвищення особистісної культури; вдосконалення орієнтаційних, академічних, перспективних, мобілізаційних, комунікативних, конструктивних, дослідницьких умінь студентів як підґрунтя їхнього професіоналізму.

1.3. Кількість кредитів – 3 кредити.

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
Нормативна

Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Самостійна робота	
58 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК-1)
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. (ЗК-2)
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. (ЗК-4)
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. (ЗК-5)
- Здатність аргументувати вибір методів розв’язання складних задач і проблем мікро- та наносистемної техніки, критично оцінювати отримані результати та аргументувати прийняті рішення. (СК-5)
- Здатність користуватися сучасними системами пошуку та аналізу науково-технічної інформації, проводити патентний пошук і дослідження та здійснювати захист інтелектуальної власності. (СК-6)
- Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері мікро- та наносистемної техніки, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти. (СК-7)
- Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем у сфері мікро- та наноелектроніки, для розв’язування складних задач професійної діяльності. (Р-4)
- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері мікро- та наноелектроніки, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів. (Р-5)
- Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її. (Р-8)
- Керувати складними робочими процесами у сфері виробництва та/або досліджень мікро- та наноелектронних систем, об’єктивно оцінювати результати діяльності колективу та окремих працівників, визначати заходи щодо покращення результатів діяльності. (Р-13)
- Координувати роботу колективів виконавців для проведення наукових досліджень, проектування, розроблення, аналізу, розрахунку, моделювання, виробництва та тестування мікро- та наносистемної техніки. (Р-14)

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Психологічні основи освітнього процесу у вищій школі

Тема 1. Основи комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи

Педагогіка вищої школи як галузь педагогічних знань. Предмет, мета, завдання, критерії педагогіки вищої школи. Загальні поняття психології вищої школи. Предмет, основні категорії та завдання психології вищої школи. Психологічні особливості студентського віку. Психологічні засади освітнього процесу у вищій школі. Поняття «діяльність» та його психологічна структура. Навчально-пізнавальна діяльність студента. Психолого-педагогічні особливості комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи. Психологічні особливості педагогічного спілкування викладача зі студентами. Психолого-педагогічні компетентності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти.

Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи. Психологічні аспекти професійно-педагогічного спілкування викладачів і студентів. Поняття, види та функції спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування. Стиль спілкування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат зі студентською молоддю.

Тема 2. Психологічні особливості процесу навчання та виховання у вищій школі

Загальна характеристика пізнавальних процесів у студентському віці (новоутворення, відчуття, сприйняття, увага, пам'ять, мислення, інтелект, емоційно-вольова сфера). Сенсорно-перцептивні процеси. Пам'ять та увага в процесі пізнання змісту навчання. Мислення у навчанні та його закономірності.

«Я-концепція» студента та особливості її розвитку у процесі навчання. Суперечності і ризики студентського віку та шляхи їх вирішення (ознаки кризи, найбільш кризові ситуації студентського віку, суперечності студентського віку, психологічна сутність самовизначення та його основні типи). Поведінка студента та відхилення від норм поведінки.

Розділ 2. Основи педагогіки вищої школи

Тема 3. Сутність, зміст, структура та організаційні форми навчання у вищій школі

Об'єкт і завдання дидактики. Закономірності та принципи навчання у вищій школі. Основні категорії дидактики. Структура процесу навчання у вищій школі.

Поняття про форми організації навчання у закладі вищої освіти. Класифікація і характеристика форм організації навчання: форми теоретичної

навчальної діяльності (лекція, семінарське заняття, курсова робота, дипломна робота, консультація, навчальна екскурсія); форми практичної навчальної діяльності (лабораторно-практичні роботи, практикуми); комбіновані форми навчальної діяльності (педагогічна та виробнича практика); контрольні форми навчальної діяльності (колоквіум, залік, іспит). Комплексні форми організації навчання.

Тема 4. Види, методи й технології навчання та контролю навчальних досягнень студентів

Поняття «тип навчання» у вищій школі. Традиційне навчання. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Диференційоване навчання. Дистанційне навчання.

Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання. Активні та інтерактивні методи навчання.

Дидактичні технології: технологія проблемного і групового навчання; ігрові технології; технології аналізу ситуацій для активного навчання (action learning); інформаційно-комунікаційні технології.

Завдання, форми і методи контролю та його організація. Контроль навчальної роботи викладача. Методика аналізу й оцінки проконтрольованого заняття.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Психологічні основи освітнього процесу у вищій школі												
Тема 1 Основи комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи	22	4	4			14						
Тема 2 Психологічні особливості процесу навчання та виховання у вищій школі	23	4	4			15						
Разом за розділом 1	45	8	8			29						

Розділ 2. Основи педагогіки вищої школи											
Тема 3. Сутність, зміст, структура та організаційні форми навчання у вищій школі	23	4	4			15					
Тема 4 Види, методи й технології навчання та контролю навчальних досягнень студентів	22	4	4			14					
Разом за розділом 2	45	8	8			29					
Усього годин	90	16	16			58					

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, зміст та особливості взаємодії суб'єктів освітнього процесу вищої школи	4
2	Основні питання та психолого-педагогічні проблеми навчання та виховання студентської молоді	4
3	Дидактична система у вищій школі	4
4	Педагогічна майстерність викладача вищої школи	4
Всього		16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Тема 1. Основи комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи 1. Підготовка до семінарського заняття. 2. Розробка проекту: «Структура навчально-пізнавальної діяльності студента» у вигляді презентації за планом: – загальна характеристика навчально-	10	Відповіді на семінарському занятті, презентація

	<p>пізнавальної діяльності студента;</p> <ul style="list-style-type: none"> – мотивація навчально-пізнавальної діяльності студента; – навчально-пізнавальна діяльність студента в ході аудиторних занять; – навчально-пізнавальна діяльність студента під час самостійної позааудиторної роботи; – висновки; – список використаних джерел інформації. 		
2	<p>Тема 2. Психологічні особливості процесу навчання та виховання у вищій школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка до семінарського заняття. 2. Скласти план саморозвитку та самовиховання як важливих складових становлення особистості фахівця з вищою освітою 	10	Відповіді на семінарському занятті, план особистого розвитку як майбутнього фахівця
3	<p>Тема 3. Сутність, зміст, структура та організаційні форми навчання у вищій школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка до семінарського заняття. 2. Розробка проекту: «Проблеми навчання у вищій школі» у вигляді анкети анонімного опитування студентів. 	12	Відповіді на семінарському занятті, анкета анонімного опитування
4.	<p>Тема 4. Види, методи й технології навчання та контролю навчальних досягнень студентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка до семінарського заняття. 2. Розробка проекту: «Проблема підвищення якості засвоєння змісту навчання студентами» у вигляді презентації. 	12	Відповіді на семінарському занятті, презентація
5.	<p>Теми 1 – 4.</p> <p>Підготовка до заліку.</p>	14	Залікова робота
	Разом	58	

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (не передбачені)

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачається комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та

методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

Керівництво пізнавальною діяльністю студентів здійснюється з використанням групи методів: пояснювально-ілюстративних (розповідь, демонстрація, показ, пояснення та ін.), репродуктивних (відповіді студентів на запитання), проблемних (застосування мозкового штурму та роботи в малих групах по створенню мініпроектів виходячи з поставлених проблемних запитань та створених проблемних ситуацій), частково-пошукових (виконання завдань самостійної роботи студента).

Лекції з тем дисципліни викладаються методом проблемних лекцій та методом лекцій-бесід, що дає змогу організувати на певних етапах навчання групові дискусії, діалог з аудиторією. Ці методи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів стимулюють пізнавальну активність, мислення, сприяють включенню у рішення проблем, що наближені до проблем професійно-педагогічної діяльності, створюють умови для формування та закріплення професійних знань, умінь, навичок; створюють умови для розвитку умінь самостійно мислити, орієнтуватися у новій ситуації, знаходити підходи у рішенні проблем; сприяють розвитку творчих здібностей студентів, усної мови, умінню формулювати та висловлювати свою точку зору, позицію, поважати думку опонента, вміти її вислуховувати.

Основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань є самостійна робота студента.

Основні групи методів навчання	Основні підгрупи методів навчання	Окремі методи навчання
Методи стимулювання і мотивації учіння	1.1 Методи формування інтересу до учіння. 1.2 Методи формування обов'язку і відповідальності в учінні	Пізнавальні ігри, навчальні дискусії, методи емоційного стимулювання та ін. Методи навчального заохочення, осуду, пред'явлення навчальних вимог та ін.
Методи організації і здійснення навчальних дій та операцій	2.1 Перцептивні методи (передачі і сприймання навчальної інформації за допомогою почуттів): а) словесні методи; б) наочні методи в) аудіовізуальні методи г) практичні методи	Лекція, розповідь, бесіда тощо Методи ілюстрацій, демонстрацій, відеопоказу тощо Поєднання словесних і наочних методів Методи вправ, проведення дослідів виконання проєктів тощо

	2.2 Логічні методи (організація і здійснення логічних операцій)	Індуктивні, дедуктивні, метод аналогій тощо
	2.3 Гностичні методи (організація і здійснення мисленневих операцій)	Проблемно-пошукові (проблемний виклад, евристичний метод, дослідницький метод тощо), репродуктивні методи (інструктаж, ілюстрування, пояснення, практичне тренування тощо)
	2.4 Методи самоуправління навчальними діями	Самостійна робота з джерелами інформації, відеоматеріалами, виконання творчих завдань тощо

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю з дисципліни є: поточне усне та письмове опитування; оцінка за індивідуальний проект; підсумковий контроль – екзамен.

Форми поточної перевірки та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

- *експрес-опитування* студентів (у вигляді карток-завдань або сінквейну) – проводяться на початку семінарського заняття;
- *усна співбесіда* зі змісту теми (обговорення навчальних питань семінарського заняття), що розглядається з оцінюванням відповідей студентів – проводиться протягом кожного семінарського заняття;
- *письмові індивідуальні проекти* з тем навчальної дисципліни – представляються студентами у встановлені науково-педагогічними працівниками терміни.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою з дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах інформації;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

Методами контролю з дисципліни є: поточне усне та письмове опитування; оцінка за індивідуальний проект; підсумковий контроль – екзамен.

Форми поточної перевірки та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

– *експрес-опитування* студентів (у вигляді карток-завдань або сінквейну) – проводяться на початку семінарського заняття;

– *усна співбесіда* зі змісту теми (обговорення навчальних питань семінарського заняття), що розглядається з оцінюванням відповідей студентів – проводиться протягом кожного семінарського заняття;

– *письмові індивідуальні проекти* з тем навчальної дисципліни – представляються студентами у встановлені науково-педагогічними працівниками терміни.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

– виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою з дисципліни;

– глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах інформації;

– вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

– характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

– вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

Критерії оцінювання студентів у ході семінарських занять:

Поточне оцінювання здійснюється на семінарських заняттях. Загальний бал за кожне семінарське заняття складається: з оцінки за результатами експрес-опитування та оцінки за усні відповіді студента на занятті.

Методика визначення балів за результатами експрес-опитування:

Бали	Критерії оцінювання за картками-завданнями (експрес-опитування)
<i>завдання з відкритою відповіддю на запитання</i>	
2	Повне розкриття відповіді
1	Відповідь має дрібні неточності, не містить суттєвих помилок (часткове розкриття змісту)
0	Повністю невірна відповідь, або її відсутність.
<i>завдання з вибором однієї правильної відповіді на запитання</i>	
2	Правильний вибір
0	Невірний вибір відповіді, або її відсутність

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за експрес-опитування – 2 бали.

Критерії оцінювання усних відповідей студентів на семінарському занятті:

Під час виступу на семінарському занятті відповідь студента оцінюється за наступними показниками: ступінь володіння навчальним матеріалом; структура відповіді; доказовість; неперервність та послідовність викладу думки під час переходу від однієї смислової частини до іншої; культура мовлення; відповіді на запитання аудиторії.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за усні відповіді одного семінарського заняття – 3 бали.

Бали не нараховуються за цілком невірну відповідь або її відсутність.

Методика визначення балів за усні відповіді на семінарському занятті:

Бали	Критерії оцінювання
6	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь і навичок та правильно й обґрунтовано приймає рішення при відповідях
4	Студент допускає несуттєві неточності при застосуванні знань та умінь під час відповідей
2	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає окремі помилки, що не є перешкодою до подальшого навчання. Здатний використовувати знання для вирішення стандартних завдань
1	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає окремі помилки. Відповіді носять хаотичний характер. Не завжди здатний використовувати знання для вирішення стандартних завдань

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за одне семінарське заняття – 8 балів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за всі семінарські заняття – 40.

Оцінювання індивідуальних проектів самостійної роботи студентів з тем навчальної дисципліни:

За результатами виконання індивідуальних проектів із самостійної роботи студенти окремо отримують бали.

Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за індивідуальний проект самостійної роботи – 7 балів.

Методика визначення балів за результатами виконаних студентами завдань самостійної роботи з тем навчальної дисципліни:

Бали	Критерії оцінювання
1	Завдання містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент безсистемно висвітлив питання з грубими помилками та відсутнє розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення. Виконане завдання частково відповідає вимогам щодо його оформлення.
3	Завдання містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів сутністю питань з певної теми, виявив теоретичні знання, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Завдання містить неповні відповіді, мають місце помилки при висвітленні змісту матеріалу. Виконане завдання не в повній мірі відповідає вимогам щодо його оформлення.
5	Завдання містить відповіді, в яких відтворюється значна частина змісту завдання. Студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У змісті виконаного завдання допущені несуттєві помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Виконане завдання відповідає вимогам щодо його оформлення.
7	Завдання містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент показує глибоке оволодіння матеріалом, висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом та відповідає вимогам щодо його оформлення.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за результатами виконаних індивідуальних проектів самостійної роботи – 28 балів.

Критерії оцінювання презентації

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
зміст обсяг форма викладення матеріалу; структурні елементи	– відповідність змісту заявленій темі; – оптимальний обсяг (10-15 слайдів); – відповідність формальним критеріям (ґрунтовність, інформативність, доречність малюнків і таблиць, логічність, послідовність викладу); – наявність структурних елементів (обкладинка; титульний слайд; зміст; вступ: мета, завдання; навчальний матеріал (включаючи текст, схеми, таблиці, ілюстрації, графіки); – висновки, узагальнення, ключові положення; глосарій термінів, система контролю знань (запитання і завдання для самоперевірки); додатковий матеріал для поглибленого вивчення; інформаційні ресурси за темою);
Відеофрагменти	– застосування відеофрагментів;
динамічність	– динамічність (сприйняття образної, звукової і вербальної інформації);
текстова	– дотримання правил використання текстової інформації

інформація	(максимальна інформативність тексту);
------------	---------------------------------------

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Інд.зав данія	Разом	Залік	Сума
Розділ 1		Розділ 2			60	40	100
T 1	T 2	T 3	T 4				
15	15	15	15				
30		30					
60							

Підсумковий контроль: письмова залікова робота.

Заліковий білет містить 2 питання. Повна, ґрунтовна відповідь без помилок на перше та друге питання оцінюється в 20 балів кожне. Якщо відповідь містить дрібні неточності, незначні помилки (не більше 1-2), оцінка знижується на 3-4 бали за відповідне питання. При значних неточностях оцінка знижується на 6 балів; при великій кількості помилок – на 12. Бали не нараховуються у випадку неправильної відповіді.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
20-18	Правильна та повна відповідь на поставлені запитання. Студент виявляє повне розуміння актуальних теоретичних основ дисципліни; демонструє різнобічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, високий рівень ознайомлення з основною та додатковою літературою, що рекомендована програмою; виявляє творчі здібності в розумінні і використанні навчального матеріалу. Його ґрунтовна та послідовна відповідь є результатом засвоєння взаємозв'язку основних понять дисципліни в їхньому значенні для набутої професії.
17-14	Студент демонструє впевнене володіння основними поняттями курсу під час розв'язання теоретичних та практичних проблем, що зумовлюють його специфіку; наводить аргументи та докази на користь позиції, що викладає; демонструє ґрунтовний рівень знань навчального матеріалу; вміє аналізувати теорії, дані, факти. Відповідь містить дрібні неточності, незначні помилки, є недостатньо послідовною та логічною. Студент має труднощі у формулюванні власної позиції й відповідних висновків.
13-10	Відповідь містить велику кількість помилок, є непослідовною та неповною. Студент демонструє посередній рівень засвоєння знань з основних тем курсу, виявляє слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні поставленого питання. Знання є фрагментарними та епізодичними.
9-5	Студент ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання і відтворення окремих фактів і фрагментів, демонструє низький рівень

	засвоєння знань. Знання теоретичних концепцій і підходів безсистемні, дуже фрагментарні і поверхневі. Студент не володіє навичками аналізу, синтезу, порівняння, допускає неприпустимі помилки у відповідях на запитання.
4-0	Студент демонструє знання основного навчального матеріалу в обсязі, що не можна вважати необхідним для подальшої професійної діяльності. Відповідь є повністю невірною або відсутньою.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

10. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет, мета, завдання, критерії педагогіки вищої школи.
2. Загальні поняття психології вищої школи.
3. Предмет, основні категорії та завдання психології вищої школи.
4. Психологічні особливості студентського віку.
5. Психологічні засади освітнього процесу у вищій школі.
6. Характеристика навчально-пізнавальної діяльності студента.
7. Психолого-педагогічні особливості комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи.
8. Психолого-педагогічні компетентності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти.
9. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи.
10. Бар'єри педагогічного спілкування.
11. Стиль спілкування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат зі студентською молоддю.
12. Загальна характеристика пізнавальних процесів у студентському віці.
13. Пам'ять та увага в процесі пізнання змісту навчання.
14. Мислення у навчанні та його закономірності.
15. «Я-концепція» студента та особливості її розвитку у процесі навчання.
16. Суперечності і ризики студентського віку та шляхи їх вирішення (ознаки кризи, найбільш кризові ситуації студентського віку, суперечності студентського віку, психологічна сутність самовизначення та його основні типи).
17. Поведінка студента та відхилення від норм поведінки.
18. Закономірності та принципи навчання у вищій школі.
19. Основні категорії дидактики.

20. Структура процесу навчання у вищій школі.
21. Поняття про форми організації навчання у закладі вищої освіти.
22. Форми теоретичної навчальної діяльності (лекція, семінарське заняття, курсова робота, дипломна робота, консультація, навчальна екскурсія).
23. Форми практичної навчальної діяльності (лабораторно-практичні роботи, практикуми).
24. Комбіновані форми навчальної діяльності (педагогічна та виробнича практика).
25. Контрольні форми навчальної діяльності (колоквиум, залік, іспит)
26. Характеристика проблемного навчання.
27. Характеристика програмованого навчання.
28. Характеристика дистанційного навчання.
29. Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання.
30. Активні та інтерактивні методи навчання.
31. Характеристика технології проблемного і групового навчання.
32. Характеристика ігрових технологій навчання.
33. Характеристика технології аналізу ситуацій для активного навчання (action learning).
34. Характеристика інформаційно-комунікаційних технологій навчання.
35. Характеристика форм педагогічного контролю у вищій школі.
36. Характеристика методів педагогічного контролю у вищій школі.
37. Контроль навчальної роботи викладача.
38. Методика аналізу й оцінки проконтрольованого заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Степанов О.М. Основи психології і педагогіки / О.М. Степанов – Київ, 2012. 526 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка вищої школи / Н.П. Волокова – Київ, 2012. 615 с.
3. Подольская Е.А. Психология и педагогика высшей школы / Е.А. Подольская – Харьков, 2011. 315 с.
4. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи / Л.В. Кнодель – Київ, 2008. 134 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи / С.С. Вітвицька – Київ, 2011. 383 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи / М.М. Фіцула – Київ, 2010. 454 с.
7. Ортинський В.А. Педагогіка вищої школи. / В.А. Ортинський – Київ, 2009. 471 с.
8. Гайдай Т.В. Педагогическая психология / Т.В. Гайдай – Москва, 2003.

9. Кононюк А.Е. Университеты мирового класса / А.Е. Кононюк – Киев, 2011. 138 с.
10. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе. М., 2002. 224 с.
11. Євтух М.Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень / М.Б. Євтух – Київ, 2010. 248 с.
12. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості / В.Я. Яблонко – Київ, 2008. 220 с.
13. Лунячек В.Е. Основи педагогіки вищої школи / В.Е. Лунячек – Харків, 2014. 252 с.
14. Фіцула М.М. Педагогіка вищій школі / М.М. Фіцула - Київ, 2014. 454 с.

Допоміжна література

1. Матвієнко П.В. Філософська культура / П.В. Матвієнко – Харків, 2011. 295 с.
2. Думки, підказані серцем. Роздуми про виховання студентів / За ред. М.В. Полякова. – Дніпропетровськ, 2011. 263 с.
3. Чибісов Н.Г. Вищий навчальний заклад як середовище формування цінностей студентської молоді в соціокультурних умовах сучасної України / Н.Г. Чибісов – Харків, 2004. 256 с.
4. Руденко В.Н. Культурологические основы целостного содержания высшего образования / В.Н. Руденко - Бендеры, 2003. 282 с.
5. Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах / Р.А. Беланова – Київ, 2002. 214 с.
6. П'ятницька-Познякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі / І.С. П'ятницька-Познякова – Київ, 2003. 115 с.
7. Виховання в контексті соціальної адаптації студентів / Зб.пр.авт.кол. – Харків, 2003. 176 с.
8. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики / Л.І.Даниленко – Київ, 2001. 231 с.
9. Дзвінчук Д. Освіта в історико-філософському вимірі / Д. Дзвінчук – Київ, 2006. 378 с.
10. Вища школа як соціальний інститут і механізм соціалізації молоді / Зб.пр. – Київ, 2012. 319 с.
11. Коротяев Б.И. Теория педагогической философии / Б.И. Коротяев – Луганск, 2012. 251 с.
12. Никифоров В.Е. Теоретические основы педагогики высшей школы / В.Е. Никифоров – Рига, 2003. 103 с.
13. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі / О. Січкарук – Київ, 2006. 87 с.
14. П'яткова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі / Г.П. П'яткова – Львів, 2009. 119 с.
15. Фурман А.В. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій школі / А.В. Фурман – Тернопіль, 2014. 271 с.

16. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень / А.С. Філіпенко – Київ, 2004. 196 с.
17. Малахова Н.Б. Наукові основи викладання у вищій школі Н.Б. Малахова – Харків, 2010. 206 с.
18. Современные образовательные технологии / Л.А. Даринская, Г.И. Молодцова. – Москва, 2011. 432 с.
19. Арыдин В.М. Учебная деятельность студентов / В.М. Арыдин – Донецк, 2000. 78 с.
20. Жиляев І.Б. Вища освіта України / І.Б.Жиляев – Київ, 2015. 95 с.
21. Інтеграція в європейський освітній простір /Авт.кол./ – Ужгород, 2011. 559 с.
22. Філософія і методологія вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів / Авт.кол./ – Київ, 2011. 319 с.
23. Кремень В.Г. Вища освіта в Україні / В.Г.Кремень. – Київ, 2005. 327 с.
24. Концептуально-методологічні основи проектування методів і засобів діагностики освітніх результатів у вищих навчальних закладах / Заг.ред. В.І.Луговий. – Київ, 2014. 232 с.
25. Біляковська О.О. Дидактика вищої школі / О.О. Біляковська – Київ, 2013. 358 с.
26. Осташова В.О. Правове самовиховання студентської молоді в умовах формування громадянського суспільства в Україні / В.О. Осташова – Полтава, 2012. 168 с.
27. Борейко В.Є. Екологічна культура / В.Є. Борейко – Київ, 2004. 116 с.
28. Давидова Ж.В. Педагогічні умови формування духовно-ціннісних орієнтацій студентської молоді / Ж.В.Давидова – Харків, 2013. 20 с.
29. Подоляк Я.В. Самосовершенствование студентов / Я.В. Подоляк – Харків, 2011. 171 с.
30. Калашник Н.Г. Самостійна робота – потужний засіб сучасної освіти і виховання / Н.Г. Калашник – Запоріжжя, 2005. 326 с.
31. Яблоноко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості / В.Я. Яблонко – Київ, 2008. 257 с.
32. Костюк І.В. Національно-громадянське виховання студентів / І.В. Костюк – Львів, 2010. 265 с.
33. Вища школа як соціальний інститут і механізм соціалізації молоді /Кер.авт. кол. М.І. Михальченко/ – Київ, 2012. 319 с.
34. Самойлова Н.В. Розвиток валеологічної компетентності студентів / Н.В. Самойлова – Харків, 2011. 19 с.

12. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні
2. <http://medbib.in.ua>
3. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
5. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка
6. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
7. <http://www.gumer.info/> – Бібліотека Гумер – гуманітарні науки
8. <http://pedagogika-h.blogspot.com/2013/10/3.html>
9. <http://studopedia.org/10-59423.html>
10. <http://bukvar.su/pedagogika/79761-Pedagogicheskie-vzglyady-Dzhona-Lokka.html>
11. www.kma.ks.ua > pedagogy > pedagogy – Лекції з педагогіки вищої школи (аудіо, відео)
12. lectures.7mile.net > pedahohika-vvshchoi-sh – Педагогіка вищої школи: навчальні матеріали, онлайн лекції, посібники, конспекти
13. ela.kpi.ua > bistream > Higher_School_Pedagogy_2019 – Педагогіка Вищої школи – КРІ

Додаток 1

Завдання та система оцінювання самостійної роботи студентів денної форми навчання, які перебувають у відрядженні у зв'язку з академічною мобільністю

Теми навчальної дисципліни	Види та зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю	Терміни викон.
Тема 1. Основи комунікації суб'єктів освітнього процесу вищої школи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з використанням рекомендованих джерел інформації та помітками в конспекті з дисципліни. 2. Створити структурну модель «Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи». 3. Скласти есе: «Психологічні особливості студентського віку» 4. Розробка проекту: «Структура навчально-пізнавальної діяльності студента» у вигляді презентації за планом: <ul style="list-style-type: none"> – загальна характеристика навчально-пізнавальної діяльності студента; – мотивація навчально-пізнавальної 	Конспект, звіт, презентація, есе	до 20.09 поточного року

	<p>діяльності студента;</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчально-пізнавальна діяльність студента в ході аудиторних занять; – навчально-пізнавальна діяльність студента під час самостійної позааудиторної роботи; – висновки; – список використаних джерел інформації. 		
Тема 2. Психологічні особливості процесу навчання та виховання у вищій школі	<p>1. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з використанням рекомендованих джерел інформації та помітками в конспекті з дисципліни.</p> <p>2. Скласти таблицю «Різновиди кризових ситуацій студентів», що має включати чотири стовпці: номер за порядком, різновиди ситуацій, зміст (опис) ситуацій автор та джерело інформації в квадратних дужках. Під таблицею має бути список використаних джерел інформації.</p> <p>3. Скласти презентацію: «Пам'ять та увага в процесі пізнання змісту навчання».</p> <p>4. Скласти план саморозвитку та самовиховання як важливих складових становлення особистості фахівця з вищою освітою.</p>	Конспект, звіт, презентація	до 20.10 поточного року
Тема 3. Сутність, зміст, структура та організаційні форми навчання у вищій школі	<p>1. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з використанням рекомендованих джерел інформації та помітками в конспекті з дисципліни.</p> <p>2. Створити презентацію «Організаційні форми навчання у вищій школі».</p> <p>3. Скласти есе: «Методика підготовки та проведення лабораторної роботи».</p> <p>4. Створити презентацію «Організація самостійної роботи студентів».</p>	Конспект, презентація, есе	до 20.11 поточного року
Тема 4. Види, методи й технології навчання та контролю навчальних досягнень студентів	<p>1. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з використанням рекомендованих джерел інформації та помітками в конспекті з дисципліни.</p> <p>2. Скласти таблицю «Типи навчання» в якій мають бути відображені типи навчання та їх стисла характеристика.</p> <p>3. Скласти таблицю «Порівняльна характеристика методів навчання» в якій мають бути висвітлені та порівняні пасивні, активні та інтерактивні методи навчання з урахуванням позитивних та негативних їх сторін.</p> <p>4. Скласти таблицю «Технології навчання у вищій школі» в якій мають</p>	Конспект, звіт, презентація	до 20.12 поточного року

	бути висвітлені назви технологій на надана їх стисла характеристика. 5. Створити презентацію: «Педагогічний контроль у вищій школі».		
--	---	--	--

Система оцінювання

Усі виконані завдання надсилаються на електронну адресу: anatole.kom@gmail.com та реєструються встановленим порядком.

Конспект з навчальної дисципліни надається студентом науково-педагогічному працівнику при очній взаємодії.

Форми поточної перевірки та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів – письмові індивідуальні завдання з тем навчальної дисципліни представляються студентами у встановлені терміни.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів виконання завдань є такі:

- виконання всіх завдань, передбачених робочою програмою з дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах інформації;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені завдання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

Методика визначення балів за виконані завдання.

За результатами виконання завдань самостійної роботи студенти отримують бали. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за за всі виконані завдання – 60 балів.

Бали	Критерії оцінювання
4	Завдання містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент безсистемно висвітлює питання з грубими помилками та відсутнє розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення. Виконане завдання частково відповідає вимогам щодо його оформлення.
8	Завдання містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів сутністю питань з певної теми, виявив теоретичні знання, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Завдання містить неповні відповіді, мають місце помилки при висвітленні змісту матеріалу. Виконане завдання не в повній мірі відповідає вимогам щодо його оформлення.
12	Завдання містить відповіді, в яких відтворюється значна частина змісту завдання. Студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити

	висновки. Студент питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У змісті виконаного завдання допущені несуттєві помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Виконане завдання відповідає вимогам щодо його оформлення.
15	Завдання містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент показує глибоке оволодіння матеріалом, висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом та відповідає вимогам щодо його оформлення.

Якщо роботи надходять із запізненням у вказаний термін то знижується оцінка на 2 бали. Роботи, що відправлені наступного дня або ще пізніше – не приймаються, це оцінюється як пропуск заняття.

Виключенням є той факт, що якщо завдання не виконане студентом із-за поважної причини, яку підтверджено документом.